

NOWA REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu

Prenumerata miesięczna:
 z odnośnikiem . . . . 8-40 zł
 z odnośnikiem . . . . 8-60 " "
 z przesyłką poczt. . . . 4-20 " "
 za granicą . . . . 7- " "

Cena numeru **15 groszy**

Adres Redakcji:
 ul. Jagiellońska L. 10.
 Telefon 41. Międzyzłaz. 1573.

Adres Administracji:
 ul. Jagiellońska L. 10.
 Telefon 241.

Ceny ogłoszeń
 za 1 wiersz milimetrów:

Zwykłe . . . . . 15 gr.
 Nekrologi . . . . . 30 " "
 Nadeślane . . . . . 35 " "
 Po kronice . . . . . 45 " "
 Na 1-szej stronie . . . . . 50 " "
 Drobnie od słowa . . . . . 7 " "
 (najmniej 10 słów)

Układ tabelaryczny 50% drożej.
 Zamieszcowe o 50% drożej.
 Zatrzaśniki według umowy.

Nr czeku P. K. O. 400,402

Historyczne znaczenie ogłoszenia niezawisłości cerkwi prawosławnej w Polsce

Kraków, 18 września.

W dniu wczorajszym odbył się w Warszawie w sposób, niestety nie tak uroczysty jakby należało, akt ogromnej wprost doniosłości historycznej i pierwszorzędnego wagi dla państwa polskiego. W cerkwi na Pradze proklamowano autokefalię czyli niezależność kościoła prawosławnego w Polsce, stwarzając przez to początek nowej ery w stosunkach wyznaniowo-religijnych dla poważnego ilościowo odłamu obywateli Rzeczypospolitej.

Alby należycie ocenić znaczenie tego faktu dziejowego, należy się daleko cofnąć wstecz. Jak wiadomo, chrześcijaństwo zdobywało ziemie, wchodzące w skład Rzeczypospolitej, wychodząc z dwóch kierunków od zachodu i wschodu: z Rzymu przez Pragę i z Konstantynopola przez Kijów.

Jedność kościoła katolickiego, naruszona w wieku IX przez Focjusza, a ostatecznie zerwana w wieku XI przez Michała Cerularjusza, nie tyle może z pobudek dogmatycznych, ile politycznych, przestała istnieć. Kościół rozpadł się na dwa wielkie odłamy: zachodni, będący strażnikiem tradycji i kultury rzymskiej, i wschodni, gdzie zapanował wszechwładnie greko-bizantyjski. Rozłam ten, mimo licznych prób zjednoczenia obu kościołów, jak n. p. na soborze florenckim lub w Brześciu Litewskim, utrzymał się pomimo połowicznych rezultatów do dnia dzisiejszego i wywarł ogromny wpływ na rozwój stosunków wewnętrznych w Rzeczypospolitej.

Tutaj bowiem, gdy ziemie ukraińskie i białoruskie weszły w XV wieku w skład państwa polsko-litewskiego, stały się dwie kultury, dwa wyznania, dwa systemy polityczne. Część ludności granitowała ku zachodowi, część ku wschodowi.

W wieku XV nastąpiło również zjednoczenie ziem rosyjskich pod berłem królów sułdalsko-moskiewskich, a car rosyjski, jako najpotężniejszy monarcha prawosławny, przybrał po zdobyciu Bizancjum przez Turków herb cesarstwa wschodniego i rolę obrońcy cerkwi prawosławnej. Odtąd też Moskwa w walce z Polską stale wyszykiwała różnicę wyznania posługując się nią, jako orężem w walce politycznej. Wojny moskiewskie w XVI wieku, bunty kozackie, koliszczyna, a wreszcie zajadłe tępienie unii w ostatnich dwóch wiekach aż do czasu pierwszej konstytucji rosyjskiej, to tylko pojedyncze tapy tych zmagani, w których Moskwa pod płaszczykiem obrony wiary przeprowadzała swą zabórczą rusyfikacyjną politykę.

Kościół prawosławny w Rosji znajdował się w ustawicznej, niemal bezwzględnej zależności od władzy świeckiej i stał się jednym z głównych filarów, na których spoczywała idea carskiego samodzierzawia i rosyjsko-słowiańskiego imperializmu. Piotr Wielki nie mógł ścierpieć nawet tego cienia niezawisłości cerkwi, jakim był patriarchat moskiewski, i zniósł go, a na jego miejsce utworzył synod, mieszana instytucję świecko-duchowną, której przewodniczącym był urzędnik «nadprokurator» w rodzaju n. p. osławionego Pobiedonoscewa.

Dla Polski ten stan rzeczy miał fatalne następstwa. Duchowieństwo bowiem prawosławne zależnie koniecznie od Moskwy, ulegało całkowicie jej wpływom, nietylko pod względem religijnym, lecz i politycznym. Klasztorzy pra-

wosławne, szkoły cerkiewne i katedry władcy były w przeważnej części placówkami i fortałami rosyjskiej ekspansji na zachód. Nie trzeba zaś dodawać, że za duchowieństwem szedł masą ciemny i obalamuony lud.

Po odrodzeniu Polski ten stan niernormalny został nadal utrzymany i przeszło 3 miliony obywateli polskich wyznania prawosławnego po staremu miało oczy zwrócone na Wschód.

Dopiero w sierpniu 1923 r. sobór biskupów prawosławnych w Polsce uchwalił, że godzi się na odłączenie od Moskwy, gdzie w czasie rewolucji przywrócono znowu urząd patriarchy i autokefalię, o ile otrzyma wymagane kanonicznie błogosławieństwo i zezwolenie patriarchów wschodnich z patriarchą carogrodzkim na czele.

Po przełamaniu oporu zdecydowanych stronników Moskwy wewnątrz, który doprowadził do tak tragicznych zajęć jak zabójstwo metropolity Jerzego przez Łatyszenkę i uzyskaniu zatwierdzenia przez patriarchów wschodnich, cerkiew prawosławna w Polsce wchodzi jako jednostka autonomiczna i niezawisła, w niczem z Moskwą prócz jedności wyznania niezwiązana, do wielkiej rodziny samodzielnych kościołów wschodnich. Uroczyste odczytanie Thomosu, czyli aktu stwierdzającego prawnie niezawisłość cerkwi prawosławnej w Polsce, kładzie ostatecznie kres wszelkiej niepowinności jaka pod tym względem panowała i zrywa raz nazawsze te nici, jakie dotychczas łączyły miljonowe rzesze prawosławnych obywateli Polski z Moskwą.

Polska wiarna swej tolerancji i świętym tradycjom jagiellońskim, otoczy kościół prawosławny swą opieką, nie naruszając w niczem wolności sumienia, ani przekonań swych obywateli, a żądać będzie tylko lojalności i posłuchu dla prawa, które wszystkim jej obywatelom zapewnią swobodny, nieczem nieskrępowany rozwój.

W oczach Europy rozwieje się raz na zawsze legenda o przesławianiu religijnym w Polsce tak często głoszona przez tych, którzy żadnej religii nie uznają. Granica przeciągnięta przez traktat ryski, została w dniu wczorajszym znacznie pogłębiona.

Przebieg uroczystości

Warszawa, 18 września.

Jak już donosiliśmy dnia 16 bm., przybyła do Warszawy delegacja Phanaru, złożona z metropolity z Sardes Germanosa i dragomana z Phanaru Irydjona Konstantinitisa. Równocześnie przybyła delegacja patriarchatu rumuńskiego, składająca się z metropolity bukowiańskiego Nektara, tudzież archiepiskopów Dimitra Dana i Jerzego Sandru.

W dniu wczorajszym o godz. 10 rano rozpoczęło się uroczyste nabożeństwo w cerkwi metropolitarnej na Pradze, w obecności przedstawicieli rządu, reprezentowanego przez p. ministra Stanisława Grabskiego i wojskowości. — Przed cerkwią metropolitarną zajęła miejsce kompania honorowa z orkiestrą, tudzież oddziały żołnierzy prawosławnych, zwolnionych na ten dzień ze służby. Nabożeństwo rozpoczęło się przemówieniem metropolity Joachima, poczem metropolita Germanos odczytał tekst

tony, to jest pisma Phanaru, uznającego autokefalię Polski. Pismo to, podpisane przez patriarchę konstantynopolitańskiego, Grzegorza, zaczyna się od słów:

«Święty Kościół Prawosławny w otoczeniu Opieką Bożą Państwie Polskiem, uposażony w administrację i organizację kościelną autonomiczną i dający dowody stałości w wierze, oraz dobrej woli w sprawach kościelnych zwrócił się z prośbą do Naszej Najświętszej Stoicy Apostolskiej i Patriarchalnej Eklezjalnej o błogosławieństwo i potwierdzenie jego konstytucji autokefalię, zważywszy, że w nowych warunkach politycznych jedynie ta konstytucja mogłaby zadośćuczynić jego potrzebom i potrzeby te zabezpieczyć».

Główny ustęp »tony« opiewa: «Uznajemy organizację i konstytucję autokefalańską Świętego Kościoła Prawosławnego w Polsce i udzielamy mu Naszego błogosławieństwa, aby odtąd rządził się jako siostra duchowna i, niezależny i autokefalań, prowadził swe sprawy według reguły i praw suwerennych innych Świętych Kościołów prawosławnych i autokefalań, uznając jako swą zwierzchnią władzę kościelną Święty Synod, złożony z arcybiskupów prawosławnych kanonicznych w

Polsce, mając za każdym razem, jako przewodniczącego, Jego Wyniosłość metropolitę Warszawską i całej Polski».

Po odczytaniu tony w języku polskim, stojąca przed kościołem kompania honorowa sprezentowała broń, a orkiestra odegrała hymn narodowy.

Następnie metropolita Nektar odczytał pismo patriarchatu rumuńskiego, które zakończył błogosławieństwem dla Polski i wyrażeniem wdzięczności p. Prezydentowi i rządowi polskiemu za życzliwość i opiekę nad kościołem prawosławnym w Polsce, poczem wręczył pismo metropolicie Djonizemu. Po tych przemówieniach metropolita Joachim wręczył ks. metropolicie Djonizemu ofiarowaną przez rząd polski panagję, poczem złożył ks. metropolicie gratulacje p. minister Grabski. Po ostatnim błogosławieństwie, udzielonym przez metropolitę Djonizego, chór metropolitarny odśpiewał hymn »Boże, coś Polskę« w języku polskim.

Po nabożeństwie ks. metropolita Djonizy przyjął u siebie delegację episkopatu prawosławnego w Polsce oraz licznie przybyłych duchownych prawosławnych obiadem w swoich prywatnych apartamentach.

„Times“ o ewentualnym połączeniu się Gdańska z Polską

London, 18 września (AW). »Times« w dłuższym artykule omawia sprawę gospodarczych korzyści Gdańska na wypadek połączenia się z Polską. Autor powołał się na wywody samych

nacjonalistów niemieckich, którzy twierdzą, że Gdańsk, gdyby się stał miastem czysto niemieckim, straciłby na znaczeniu i podupadłby niewątpliwie.

Decyzja komisji rzeczoznawców w sprawie skrzynek pocztowych będzie prawdopodobnie przyjęta

(Telefoniem od naszego korespondenta).

Warszawa, 18 września. Z Genewy donoszą: Sprawy gdańskie, które miały być rozpatrywane na posiedzeniu wczorajszym Zgromadzenia Ligi, odczesano do dnia dzisiejszego. Odroczenie nastąpiło z tego powodu, że między członkami nie osiągnięto porozumienia w sprawie poczty gdańskiej i określenia linii portu. Dążeniem członków Ligi jest osiągnięcie jednomyślności.

Senat gdański obraża Ligę Narodów

Protest przeciw orzeczeniu Komisji rzeczoznawców

(Telegram własny „Nowej Reformy“).

Gdańsk, 18 września. Na ostatnim posiedzeniu Volkstag wyłoniła się dyskusja nad zgłoszoną rezolucją nacjonalistów niemieckich w sprawie poczty polskiej w Gdańsku, protestująca przeciwko orzeczeniu komisji rzeczoznawców Ligi Narodów. Mimo protestu posłów polskich, rezolucja nacjonalistów poddana została pod głosowanie i przyjęta wszystkimi głosami, nawet komunistów, przeciwko głosom posłów polskich.

Dyskusja szczegółowa nad ref. rolną

Warszawa, 19 września.

W dniu wczorajszym Senat ukończył dyskusję ogólną nad projektem ustawy o reformie. Dyskusję szczegółową zapoczątkował sen. Bielawski (ZLN), który zakończył swój referat dopiero na posiedzeniu popołudniowym, poczem przystąpiono do rozpraw szczegółowych nad pierwszą grupą artykułów od 1—15.

Po referacie zabrał głos kierownik ministerstwa rolnych p. Radwan, który zajmował stanowisko wobec poszczególnych poprawek. Między innymi mowca oświadczył się przeciwko poprawkom do art. 4, które zmieniają cyfrę wyłączeń z obszarów leśnych, gdyż zmniejszają to zapas ziemi. Dalej mowca wyznosił się za poprawkę mniejszości sen. Buzka, aby pod rygorem przymusowego wykupu majątków całości podpadał nietylko ci, którzy prowadzili prawidłowo parcelację, ale także ci, którzy naruszają obowiązki, wynikające z poprzedniej ustawy. Wreszcie oświadczył się również za poprawką mniejszości sen. Buzka, by ustęp o nierozparcelowanej w jednym roku ilości gruntu, utrzymać w brzmieniu sejmowym, tj. aby grunta nierozparcelowane w danym roku były rozparcelowane w roku następnym, poza kontyngentem na ten rok przeznaczonym. Sen. Kiniorski (ZLN) wyraża następnie przekonanie, że władze nasze, w załatwieniu tak ważnej ustawy pomijają wyniki fachowej wiedzy i kierują się z góry powziętymi postulatami politycznymi.

Przebieg uroczystości

Przedstawienie do głosowania dr Langowski zgłosił w imieniu Koła polskiego krótką deklarację, w której zaznacza między innymi, że Koło polskie stoi na stanowisku, iż rezolucja nacjonalistów interesem wolnego miasta Gdańska nie tylko nie pomoże, lecz przeciwnie, w obecnym stanie rzeczy może tylko zaszkodzić.

Przebieg uroczystości

Przedstawienie do głosowania dr Langowski zgłosił w imieniu Koła polskiego krótką deklarację, w której zaznacza między innymi, że Koło polskie stoi na stanowisku, iż rezolucja nacjonalistów interesem wolnego miasta Gdańska nie tylko nie pomoże, lecz przeciwnie, w obecnym stanie rzeczy może tylko zaszkodzić.

Cień na ścianie

(Przekład z angielskiego przez M. M.)

(Ciąg dalszy).

— Nazywam się — rzekł — André Metis, co noc tu przychodzę by panią podziwiać, ale nigdy jeszcze nie tańczyła pani tak cudnie, jak dzisiaj wieczorem.

— Czy tak, naprawdę? — odparła z uśmiechem — bo dziś poraz pierwszy włożyłam w swój taniec całą tęsknotę swej duszy za swobodą!

— Jaki, i pani tęskni za swobodą? — Pani, która ma tyle uznania i sławy, tyłu przyjaciół, bogatego męża...

— Ach, czyż to wszystko wystarcza w życiu? My artyści żyjemy często wyłącznie dla naszej sztuki.

— Tak, ja też jestem artystą, malarzem, ale ja szukam czegoś w życiu i poza moją sztuką.

Pepita uważa na niego spojrzawszy. — Cera jego twarzy była niezwykła biała, a wśród tej białości alabastru duże czarne oczy zdawały się ogniem płonąć. Zauważyła też smukłość jego białych rąk, gdy nachylił on niej, ofiarował jej białą różę, którą dotąd nosił.

— Znam dobrą restaurację — mówił — „le Roi Nègre“, koło Etoile, stoliki stoją w ogrodzie. Gdy noc taka ciepła, jak dzisiaj, może panj Pepita zechciałaby pójść tam ze mną na kolację?

— I poszła za nim, poddając się dziwnemu urokowi, jaki ten człowiek na nią wywierał.

Mala, ogrodowa restauracja „le Roi Nègre“, dobrze była znana w świecie artystów. Siedzieli osobobnie przy małym stoliku pod drzewem akacji. Wokoło nich wznosił się szmer rozmów, zmieszanych z dźwiękiem smyczkowej orkiestry i młodym głosem włoskiej dziewczyny, śpiewającej neapolitańskie pieśni miłosne. Kolorowe lampy kołysały się w powietrzu, przyćmiewone do galezi drzew i krzewów ogródka, i liczne ęmy, jakby szare duchy nocy, uderzały o świetlane brzoży drobnych skrzydłami. Noc kwietniowa była cicha i ciepła.

— A teraz powiedz mi wszystko — rzekł do niej, gdy wino i potrawy stały już przed nimi — powiedz mi wszystko o sobie.

I wtedy, ze łzami niemal, opowiedziała mu dzisiejsze wystąpienie jej męża, które z jego strony uważała jako okrutne znęcanie się nad nią.

— Ja chcę tańczyć w Londynie, w Petersburgu, w Nowym Jorku... Nie zniósłabym spokojnego życia w Nicei, ambicję mam, a on chce ją zabić we mnie, on nie rozumie, czem moja sztuka jest dla mnie... Całe swoje życie myślał tylko o pieniądzach i o tem, co za te pieniądze kupić można, a wreszcie... muie ku-

pił... A jednak pokochałam go za jego dobroć, bo dobrym był dla mnie, ale nie rozumiał mnie nigdy — nigdy!

Metis pochylił się ku niej: — Odejdź od tego męża, ze mną — szepnął — pracowalibyśmy razem, mogłabyś tańczyć dzień cały... Londyn jest tak blisko, a potem Nowy Jork, Petersburg, zwiedziłibyśmy razem...

— Ale dlaczego chcesz to wszystko zrobić dla mnie? — pytała.

— Bo cię kocham — odparł — i wierzę, że jesteś jedną z największych artystek tańca na świecie.

Wspierała swoją drobną główkę o założone ręce, i poprzez mgliste światło wieczoru długo w niego patrzyła, wreszcie rzekła: — Tak, André, wierzę w ciebie.

— Peptat!...

Z ciemnej oddali, gdzie siedział samotny przy swoim stoliku, Hugh Nuillard, widział jak usta ich spotkały się ponad rzeźbione oświetlonym stołem — i oczom własnym nie wierzył. Po przedstawieniu w operze przyszedł aż tutaj za nią, a teraz, widząc co się dzieje, wstał, i podszedł znowa do jej stolika.

— Dobry wieczór pani, przyszedłem tutaj, by złożyć pani powinszowanie z okazji wspólnego dzisiejszego wieczoru; nigdy chyba nie tańczyła pani tak, jak dzisiaj — rzekł z uśmiechem. — Mam nadzieję — dodał — że pozwoli pani odwiedzić siebie i jej męża?... Ale Pepita zawołała weselo:

— Kiedy odjeżdżam panie Nuillard... ale... panowie się nie znają: M. André Metis — M. Hugh Nuillard. — M. Nuillard jest rzeźbiarzem André.

— Ach, tak — rzucił obojętnie Metis, a Nuillard pytał dalej niespokojnie: — Więc pani odjeżdża?

— Tak jest, jadę tańczyć do Londynu i Nowego Jorku.

— Zupnie nie wiedziałem, że nas pani chce opuścić — mąż pani... Ale André Metis przerwał mu i wstając, zwrócił do Petity, rzekł szybko: — Chodźmy już Pepita, późno jest! — Przy-czem zarzucił jej płaszcz na ramiona, ona zaś rzekła, zegnając Nuillarda: — Ufam, że pan dalej będzie podziwiał mój taniec, prawda?

— Na tem się rozstali. — Nieco później zapakowała swoje rzeczy, zostawiając tylko wszystkie swoje klejnoty wraz z kartką, przeznaczoną dla jej męża.

Kilka dni potem baron Edouard d'Albert został znaleziony martwym w swoim mieszkaniu. Wystrzałem rewolwerowym pozabawił się życia, w dłoni zaś trzymał szatuletkę Petity, ale z odtłuszczoną główką...

IV.

Pięć lat minęło od chwili, gdy w wietrzną noc jesienną Pepita płynęła ku brzegom Anglii, na pierwszy swój występ w Londynie. Stała na pokładzie parowca, cała spowita

w miękkie futra, na twarzy mało co zmieniona od tych lat kilku... W oczach jej płonął dawny ogień, tylko niektóre rysy jej drobnej twarzy nabrały twardszego wyrazu, i z bardziej wyniosłym ruchem, niż dawniej, odrzucała w tył głowę; ale twardo zaznaczone linie około ust i oczu, były tylko widomym znakiem twardej szkoły życia, przez którą przeszła. — Zimna ta jeszcze widoczniejsza była na twarzy André Metisa. Bładość alabastrowa jego cery — stała się teraz niemal szara, a oczy — czarne i piękne, straciły dawny swój blask i jakby zamglonym wzrokiem patrzyły przed siebie. Był ruiną tego młodzieńca, który niegdyś całował ją w ukryciu drzew ogrodu restauracji „du Roi Nègre“.

Życie jej, jako tancerki, poprzedzonej już rozgłosem i sławą — widło ich przez wszystkie stolice świata, a on, ulegając z łatwością pokusom wielkomięjskiego życia, gonił za tawtem zdobyciem kobiet, porzucając często Papitę.

— Ale i ona, pochłonięta wyłączną namiętnością tańca, prawie nie zwracała uwagi na jego liczną niewierność... Żał tylko za dawnym życiem, od którego dla niego uciekła, napelniał ją chwila, wtedy, gdy André obchodził się z nią z gwałtowną brutalnością, która nieraz go porwała, ale i wtedy traktowała tę sprawę z obojętną pogardą, zwracając tylko uwagę zawsze i jedynie na swój taniec...

(C. d. n.)

Postulaty rolników w odniesieniu do związku z rokowaniami handlowymi polsko-niemieckimi

Warszawa, 18 września (AW). Delegacja posłów rolniczych z różnych klubów sejmowych udała się do premiera i wyuszczyła mu postulaty rolnictwa w związku z rokowaniami handlowymi Polski z Niemcami.

za żywego oraz mięsa, będzie się odbywał bez przeszkód. Wytworzenie regularności i ciągłości importu dla naszych produktów hodowlanych jest uzależnione od zgody Niemiec na zawarcie konwencji weterynaryjnej w takiej formie, która wyłącza wszelkie dowolne szkazy Niemiec. Premier uznał za słuszne uwagi rolników.

Litewska organizacja szpiegowska w Wilnie

Wilno, 18 września (AW). Wykryto tutaj wielką organizację szpiegowską na rzecz Litwy, a jak się dowiadujemy, szpiegowie zwró-

cili szczególnie baczną uwagę na forty. W związku z wykryciem tej organizacji aresztowano kilkanaście osób.

Austria ma zniszczyć 7.000 maszyn do wyrobu materiałów wojennych

Austria kuźnią wojenną europejskiego wschodu

Wiedeń, 18 września (PAT). »N. Wiener Journal« donosi z Paryża: Obradująca tu rada ambasadorów powzięła uchwałę, według której Austria ma zniszczyć w przeciągu trzech miesięcy 7.000 maszyn, służących do fabrykacji środków wojennych. Inicjatywę do tej uchwa-

ly dała agitacja zmarłego członka angielskiej partii robotniczej Morela, który na podstawie swoich studiów o Europie wschodniej i wschodnio-południowej doszedł do przekonania, że Austria jest kuźnią wojenną całego europejskiego wschodu.

1.600 sztabowych oficerów niem. w powstańczej armji Abd-El-Krima

(Telegram własny »Nowej Reformy«)

Paryż, 18 września. Wedle stwierdzonych informacji przez wywiad francuski 1.600 oficerów oraz wielka ilość żołnierzy niemieckich służy obecnie w armji powstańczej Abd-el-Kri-

ma. Większość oficerów ma wykształcenie sztabowe i bierze czynny udział w wypracowaniu operacji wojennych przeciw Francji.

Raj bankowy w Niemczech

Kraków, 18 września.

Gdyby ci, którzy ciągle mówią i piszą o stosunkach ekonomicznych i finansowych w Polsce, dowiedzą, że za granicą jest o wiele lepiej starali się choćby po łebkach zbadać owe stosunki, toby może mniej mówili i pisali, a więcej studiowali. Raj bankowy w Niemczech i we Francji wygląda jeszcze gorzej niż u nas. Nadzwyczaj źle płatni francuscy bankowcy podjęli ogólny strajk i po kilkunastu tygodniach wrócili upokorzeni do pracy, nie nie uzyskawszy. W Niemczech niema strajku, ale za to panuje redukcja personalu na wielką skalę.

Banki niemieckie — jak podnosi »Berliner Tageblatt« — przechodzą obecnie wielkie przesilenie. Pierwszorzędne banki kureczą się — »die Grossbanken sind klein geworden«. Średnie banki są zadowolone, gdy pokryją swoje wydatki. Stare firmy ograniczają swoje interesy i zrywają te działy, które nie pokrywały wydatków. A wszędzie panuje redukcja pracowników. W dniu 1 stycznia 1924 r. pracowało w bankach 270.000 osób, obecnie liczba tych pracowników spada na 110.000. A więc 160.000 pracowników bankowych dostało się na bruk. Dyrektor pewnego wielkiego banku oświadczył wobec redaktora »Berliner Tageblattu«, że firma ta zatrudnia 8.000 pracowników, ale obecnie musi porzucić na 5 tysięcy, a 3.000 zredukować. Ta redukcja jest tragedją — powiada wymienione pismo.

Co się stało z tymi ludźmi? Niekiedy dostali się do zakładów asekuracyjnych, w których chwilowo była dobra konjunktura, część została komiwojażerami handlowymi, najczęściej na własne ryzyko. Ale to mała liczba. Wielu urzędników bankowych chwyciło się handlu owocami i jarzynami. Szczęśliwy ten, który miał fundusz na założenie sklepiku. Są tacy, którzy na wózkach ręcznych rozwożą pakunki, niektórzy dostali się do tranwaju, znaleźli się nawet tacy, którzy zostali murarzami. W dodatku do urzędników bankowych pracodawcy nie mają zaufania, posądzając ich o pasek z czasów inflacji. Stąd trudno dostać jakąś posadę. (Obacz »Berliner Tageblatt« nr. 440 z dnia 17 września).

KRONIKA

Kraków, 18 września.

W KOŚCIELE ŚW. PIOTRA w niedzielę, dnia 20 b. m., podczas mszy świętej o godzinie 12 w południe p. M. Ambrosowa (spiew), dr St. Szwarzenberg-Czerny (skrzypce), Z. Łakocińska (organy) wykonują utwory religijne.

POCZĄTEK ŚWIĘCEN KAPŁANSKICH W KATEDRZE NA WAWELU w sobotę, 19 b. m., został przesunięty z godziny 7 na godzinę 8 rano.

MINISTER RUMUNSKI W KRAKOWIE. Wozu raj o godzinie 6 rano przyjechał do Krakowa rumuński minister rolnictwa, Constantinescu, ze swoją siostrzenicą, Alicją i jej bratem, Kurt Haldenburgiem. Ministrowi towarzyszą nadto: jego sekretarz Episcopescu i konsul polski z Bukaresztu, p. Smutny. Gości witał na dworcu: naczelnik oddziału bezpieczeństwa publicznego, radca Skarbiek imieniem wojewody, dyrektor policji dr Styczeń, naczelnik dr Buczek, prezes kolei inżynier Barwick, inspektor Polman i p. Puszkowski. Goście zwieźdzeni rano zabytki Krakowa, oprowadzani przez p. Puszkowskiego, a o godzinie 1.30 po południu wzięli udział w przyjęciu, wydanym na ich cześć w hotelu Francuskim przez wojewodę Kowalikowskiego. Po południu minister Constanti-

Ambasador francuski de Margerie udaje się do ministra Stresiemana, aby mu wręczyć notę zapraszającą Niemcy na konferencję w sprawie paktu gwarancyjnego.

ła się o godzinie 12 w południu w Izbie handlowej i przemysłowej, oraz konferencję przemysłu czołogadowego, która odbędzie się o godz. 3 po południu w lokalu Związku przemysłowców.

SPRAWA GEN. CZKELA. W dniu dzisiejszym general Czikel, któremu, jak donosiliśmy poprzednio, odmówiono ulaskawienia, wyjechał do Stanisławowa, celem zgłoszenia się do odbycia kary. Jak się dowiadujemy, general Czikel czas odsiedzenia kary wyzyska na opracowanie programu wychowania żołnierza, na tle doświadczeń, osiągniętych w państwach zachodnich, szczególnie w Niemczech. Dochodzą nas wiadomości, że general Czikel po odbyciu pewnej części kary ma być ulaskawiony.

LICZBA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KRAKOWSKIM wzrosła w sierpniu b. r. o 500 osób. Liczba bezrobotnych w dniu 1 września wynosiła w województwie 8.148 osób, z tego w Krakowie 2.315 osób.

FALSZYWE 10-ZŁOTÓWKI. Bank Polski podaje do wiadomości, iż ukazały się w obiegu fałszyfikaty biletu 10-złotowego z datą 15 lipca 1924 roku. Falszyfikat ten wykonany jest za papierze brudno-białym, gładkim, ze sztucznie wytłaczoną drobnią kratką w medalionie niezadrukowanym, imitującą papier rypsowany nierównomiernie, wskutek czego pozostałe miejsce gładkie nadsładowa znak wodny. Kolor farby brązowej i fioletowej, granatowej ciemniejszy brudy. Druk w tekście i podpisy grubsze załane. Druk biały klawiuli kamnej na tle brązowym — nierówny, przerywany, nie występuje ostro, jak na biletach autentycznych.

KAWA I HERBATA NIE POWINNY PODROŻEĆ. Na wczorajszym posiedzeniu komitetu ekonomicznego w Warszawie ministrów uchwalono listę towarów, co do których będzie zastosowana podwyżka cel. Lieta reglamentacyjna ogranicza się wyłącznie do importu produktów luksusowych i półluksusowych. Jednocześnie Komitet ekonomiczny zdecydował nie stosować podwyżki cel do całego szeregu towarów pierwszej potrzeby, aby nie wywołał drożyzny. Do tej kategorii towarów zaliczono: kawę, suszone kakao, herbatę, cukier, masło, śmietanę, olej, jaja, słoninę, smalec i margarynę.

SPIS POBOROWYCH Z ROKU 1907. Po myśli artykułu 20 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, urzędy gminne obowiązane są co roku wypisywać do rejestru osoby, podlegające powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej, które w danym roku kończą 18 lat życia i które zamieszkują w danej gminie. Na tej podstawie magistrat krakowski wzywa wszystkich interesowanych, a urodzonych w roku 1907, do osobistego zgłoszenia się we wydziale piątym magistratu w godzinach urzędowych, a to od 15 b. m. do 15 października.

TEGOROCZNY PROGRAM SZKOŁY NAUK POLITYCZNYCH obejmuje następujące przedmioty: profesor Szajnoch: Bogactwa kopalniane Polski. Prof. Smoleński: Zasady geografii politycznej z uwzględnieniem Polski. Dr Sarma: Prawo konsularne. Prof. Dybowski: Podstawy polityczne współczesnej Anglii. Prof. Basdevant: Historia dyplomacji od roku 1856 (po francusku). Profesor Kumański: Administracja spraw wojskowych. Prof. Gołąb: Teoria i technika kodyfikacji. Prof. Rostworowski: Środki pokojowe załatwiania sporów międzynarodowych. Prof. Kutrzeba: Ochrona mniejszości. — Rozbrojenie. — Gdańsk.

Wpis rozpoczną się 1 października b. r. w sekretariacie Szkoły nauk politycznych w gmachu Bursy akademickiej (ulica Garbarska 1. 7, sala 65, I piętro). Wykłady rozpoczną się 4 listopada, sala 43 w Collegium Novum.

PRZENIESIENIE PLACU TARGOWEGO NA KONIE NA ZABŁOCIE. Dzisiaj w godzinach przedpołudniowych odbyła się w sali konferencyjnej pod przewodnictwem komisarsza rządu Ostrowskiego konferencja przy współudziale naczelników wydziałów w sprawie przeniesienia placu targowego na konie z Grobli na Zabłocie. Magistrat wychodził z założenia, że targi końskie nie mogą się odbywać w centrum miasta ze względów sanitarnych. Konferencja przysłała do zgodnego przekonania, że najlepszym placem umieszczenia targowiska na konie jest obszar gminy, leżący na Zabłociu przy torze kolejowym, gdzie w czasie wojny stała rzeźnia wojskowa. W poniedziałek wyjechała na miejsce z komisarzem rządu specjalna komisja fachowców celem zbadania terenu i ułożenia odpowiednich planów.

Przyjdąmy dążyć do tego, aby przeniesienie targowiska nastąpiło jeszcze w tym roku.

KRWAWY PORACHUNEK OSOBISTY. Aresztowano Marię Magdżierz, lat 22, prostytutkę, rodem z Wierzbna, powiat Miechów, bez stałego zamieszkania, która dnia 17 b. m. wieczorem na plantach »pod Grodkiem«, wywołała kłótnię z Julją Klimek, zamieszkałą przy ulicy Kazimierza Wielkiego 80 i ucinając do niej nienawistnie na tle porachunku osobistych, ugodziła ją nożem w okolicę serca, skutkiem czego doznała Klimek wewnętrznej krwotoku i w stanie groźnym odwieziona karetką pogotowia ratunkowego do szpitala św. Łazarza.

WŁAMANIE DO TRAFIKI. Tutejsze organa policyjne zawiadomiono iż w nocy z 16 na 17 bm. nieznanymi sprawcami włamali się przez wyrwanie okiennicy do trafiki Wojc. Wicherka w Przebieczanach, pow. Wieliczka, i skradli na jego szkodę

tytów i papierosy, wartości 400 złotych, gotówkę 150 złotych i rewolwer systemu »Fronmer«, różnej trunki i przekąski, wreszcie garderobę służącej nieustalanej na razie wartości.

„SOBÓTKA“ INAUGURACYJNA w Kasynie oficerskim w sobotę, 19 b. m., o godzinie 8 wieczorem na dochód Towarzystwa opieki nad wdowami i sierotami po oficerach, rozpocznie szereg tych miłych i dystyngowanych zabaw, które zawsze były atrakcją sezonu, gromadzącą inteligencję krakowską w pięknych salonach Kasyna. Doniosły cel Towarzystwa, jeden z najhumanitarniejszych w naszym mieście, dawno znalazł uznanie i oddźwięk wśród publiczności, która, łącząc przyjemne z pożytecznym, zawsze tłumnie uczęszczała na te zebrania, które wydaje przezesowa Towarzystwa przy ulicy Łobzowskiej 1. 47, III, piętro, wnosić należy, że pierwsza już »Sobótka« uda się wspaniale. Przygrywać będzie orkiestra wojskowa, stroje sezonowe lub wieczorowe.

ZABAWA OGRODOWA w połączeniu z tańcami, koszami i kółkami szczęścia, gra w kręgle, nadto amerykańskim targiem na obłocpów wyścigami o nagrody i rozmaitemi niespodziankami, odbędzie się w niedzielę, 20 b. m., o godzinie 3 po południu w ogrodzie »Domu Żołnierza« przy ulicy Mogiłskiej. Poza tem o godzinie 6 wieczorem urządzona będzie zabawa taneczna dla wszystkich w sali »Domu Żołnierza«. Przygrywać będzie orkiestra. Zabawę urządzą Kola Towarzystwa Szkoły Ludowej.

— »ŚWIATOWID“ w numerze 38 przynosi taką pełnię materiału obrazowego, literackiego i informacyjnego, że przewyższa już ilustracje zagraniczne, które wobec niego stały się u nas zbędne. Powoli, lecz stale, »Światowid« ruguje obce, objęte a często nawet wrogie nam ilustracje i staje się sztandarowym polskim piśmie ilustrowanym. W bieżącym zeszycie umiemy za serce artykuł pod tytułem: »W ojczyźnie Mickiewicza« z przepięknymi ilustracjami, przedstawiającymi domek w Nowogrodzie, w którym Mickiewicz przeżył dziecięce lata, ruiny zamku nowogrodzkiego, podziemie bazaru nowogrodzkiego i bazar, a wreszcie gmach magistratu i plac targowy. — Wzruszający list D'Annunzia do polskiej dziewczynki, podany w fascymle z tłumaczeniem polskim, z portretem poety i przysyłanym przez niego amuletem dla adresatki, obudzi powszechne zajęcie. Ilustracje z zaprzyświecenia episkopatu polskiego na wierność Rzeczypospolitej powaga swoją wnoszą się ponad poziom bieżącej chwili, a do niej należą. Jest to mała ciekawa treść tego zeszycu — ale już sama wystarcza, ażeby obudzić ciekawość czytającego ogółu.

Afera Władysława Ropskiego

W związku z wiadomościami o aresztowaniu Władysława Ropskiego nadsyła nam p. Jan Ropski, właściciel domu dla handlu i przemysłu w Krakowie, ulica Szewska 1. 5, następujące wyjaśnienie:

Da uniknięcia jakichkolwiek nieporozumień, mogących wyniknąć z powodu podobieństwa mego nazwiska z aresztowanym za oszustwa p. Władysławem Ropskim, zniewolony jestem oświadczyć, że z bratem moim, Władysławem, nie łączę imię ani w przeszłości, ani obecnie żadne stosunki handlowe. Biuro moje prowadzę od 16 lat sam osobiście i w ciągu tego okresu czasu kljenci moi nie mieli nigdy najmniejszego powodu do skarg i zażaleń, albowiem kierowałem się zawsze w pracy mojej zasadami uczciwości i bezwzględnej sumienności. Mimo ciężkiej sytuacji gospodarczej, zobowiązania moje wypłacałem jak najskrupulatniej i nikt nie może mi zarzucić, że z tytułu tych zobowiązań dopuściłem kiedykolwiek do wdrożenia przeciwko mnie kroków sądowych. — Zresztą osobisty mój majątek, szacowany na 30 tysięcy dolarów, daje dostateczne gwarancje dla wszystkich, którzy mi powierzyli i zechcą powierzyć w przyszłości przeprowadzenie swoich interesów.

Codo stosunku mego do aresztowanego Władysława Ropskiego, to zaznaczyć muszę, że już przed paru laty zmuszony byłem bronić się przed jego zarzutem i atakami, skierowanymi przeciwko mnie z pobudek konkurencyjnych i ktokolwiek wówczas wpał o słuszności mej sprawy — dziś, wobec zaszłych wydarzeń — uznać musi czystość moich intencji. Broniałem dobrej sławy mego biura, którą też nadal utrzymać pragnę i dlatego uważałem za stosowne dać tych kilka słów wyjaśnienia.

Biuro moje prowadzę nadal przy ulicy Szewskiej 1. 5 i mam nadzieję, że kljenci moi, których starałem się obsłużyć uczciwie i sumiennie, nie odmówią mi nadal swego zaufania.

Z poważaniem
JAN ROPSKI

Dom dla Handlu i Przemysłu, Biuro Spedycyjne, oraz Biuro sprzedaży i kupna realności
KRAKÓW, ULICA SZEWSKA 1. 5.

Adwokat Dr Roman Bogdani
Kraków, ulica Wiślna L. 9
powrót. 1649

TEATR KINO ZABAWY

Dnia 18 września:

TEATRY

Teatr miejski im. Słowackiego. Nowości. Nowość. JUTRO POGODA. Komedia w 4 aktach Avery Henwooda. Występ gościnny Józefa LESZCZYŃSKIEGO.

Operetka »ROWOCI« pod dyrekcją T. Piarskiego. Farsa. Farsa. SYBILLA. Operetka Lucieńskiego.

BAGATELA. Na osobne żądanie! W sobotę 19 i w niedzielę 20 b. m.

Wyborna komedia Friedmana w niezrównanym wykonaniu pp. Zbuckiego i Berskiego w rolach Stieglitz i Koplera.

Początek o 8-mej wieczór.

KINA

WSPANIAŁY PODWÓJNY PROGRAM!

»NOWOCI« Starowiślna 21. HURAGAN ŚMIERCI. dramat życiowy w 8 aktach.

Senzacyjne obraz burzowego orkan, do którego zdjęć dokonano czterech najświetniejszych operatorów amerykańskich z narazieniem życia. Codziennie zdjęta z natury, żywa akcja, pełna wyrazu gra czyni z tego obrazu prawdziwe arcydzieło.

ARCYWESOLA FARSA w 2 aktach.

2-ga seria wraz z zakończeniem filmu

ZWYCIĘSCY PRZESTWORZA

Niesłychanie niebezpieczne przygody bohaterów lotu nakoło świata na lądach, morzach i w powietrzu w 8 aktach. W rolach głównych ulubieni publiczności: Ellen Richter, Bruno Kastner, R. Schützeli i w. l. — Ponadto w programie uroczystości Remontowska w Wierzbiszewicach.

Przedstawienia codz. o g. 5 pop. w świąt o g. 3

»Promień« Podwale 6. ODMIENIEC (SYGNAŁ ŚMIERCI) Dramat w 6 aktach. Ponadto komedia w 2 aktach, STRZELAJĄCY DESER. Program dla młodzieży dozwolony.

»REDUTA« Lubicz 15. Senzacyjne amerykańskie arcydzieło!

NA GRZACACH KARATU H Tragedja ludu rosyjskiego i rodzinny carskiej w 8-ciu krakowskich aktach. W roli tytułowej przedsiema Amerykanka ESTELA TAYLOR. Film usiur. Świdwani artystów Opery kijowskiej: M. KAMINSKIEGO i P. O. CZERNICKIEJ.

»SZTUKA« św. Jana 4. Wznowienie wielkiego arcydzieła świata

któremu żaden film jeszcze nie dorównał.

KROLOWA NIEWOLNIKÓW (KIEJCZO IZRAELA).

OTWARCIE OTWARCIE JUTRO W SOBÓTĘ DNIA 19-GO

Nadzwyczajny program inauguracyjny

»KLATWA SZKARŁATNEGO BOGA« (POTĘGA BRYLANTÓW)

Najwspanialszy obraz z HARRY PEELEM

»WARSZAWA« Stradom 15. CZŁOWIEK BEZ NERWÓW

Senzacyjny dramat w 8-ciu aktach. W głównej roli król senzacji: HARRY PEELE. — Dla młodzieży dozwolone. HARRY PEELE jako człowiek bez nerwów dokonuje cudów zręczności i sprytu

Sensory od 6-tych godz. w niedzielę od godz. 3

Z TEATRU IMIENIA JUL. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj grana będzie po raz piąty arcykomedia farsa amerykańska »Jutro pogoda«, przyjmowana tak buczną wesołością za każdym powtórzeniem.

Jutro, po blisko czterech latach niegrania, ukaze się znowu na afiszu arcydzieła polskiej komedji: »Słuby panienskie« z Jerzym Leszczyńskim, jako nieporównanym Guetem. Uroczy ten utwór przedstawiano na nowo; dekoracja, projektowana przez obecnego dyrektora teatru miejskiego na wznowienie za dyrekcji A. Siedleckiego, skropiona została na nowo, sprawiono też nowe kostjumy. »Słuby panienskie« dane będą na przedstawieniach tylko w sobotę i niedzielę. W niedzielę po południu po cenach żniwnych światła komedja Flers'a i Croisset'a »Nowi panowie«, która wskutek wyjazdu J. Leszczyńskiego, po tem przedstawieniu nie będzie już więcej grana w tym sezonie. Pod kierunkiem reżysera p. M. Jednowskiego odbywają się próby z dramatu Stefana Żeromskiego: »Suknowski«, który będzie najbliższą premjertą teatru.

Z TEATRU »BAGATELA«. Wskutek powodzenia, jakim cieszyły się dwa poprzednie przedstawienia »Doktora Stieglitz'a«, sukcesowa ta komedja będzie powtórzoną jeszcze dwa razy po cenach żniwnych, w sobotę, 19 i w niedzielę, 20 b. m. W głównych rolach staro Stieglitz'a i Koplera pp. Berski i Zbucki. Resztę obsady stanowią pp. Maria Dąbrowska, Balcerzak, Mrowińska, Popo-

ska, Henowski, Kostrzewski, Kolwas Opaliński, Mleczki i inni.

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI”. Główna operetka Jacobiego „Sybilla”, pełna frajdujących scen, przyjęła na premierze gorące oklaskami, wyposażona w podziwu godny balet z pierwszorzędnym baletmistrzem Piotrowskim na czele, grająca będzie dzisiaj i dni następnych do piątku, 25 bm. wspaniale w premierowej obsadzie ról z pp. Czernekówną, Halmirską, Romaniszynem, Piliarskim (jun.), Józefowiczem, Orlińskim, Jasińską, Stefańskim i innymi. Balet z pp. Piotrowskim i Popielewską. W niedzielę o godzinie 5.30 po południu po cenach znizowanych doskonała operetka: „Targ na dziewczęta”, wieczorem o godzinie 7.50: „Sybilla”.

REPERTUARIUM:
TEATR IM. SŁOWACKIEGO
 Sobota, 19 b. m.: „Stuby pańskie” (gościnnie występ J. Leszczyńskiego).
 Poniedziałek, 21 b. m.: „Jutr pogoda”.
 Wtorek, 22 b. m.: „Stuby pańskie” (szkolne).

TEATR „BAGATELA”
 Sobota, 19 b. m.: „Doktor Stęgliński”.
 Niedziela, 20 b. m.: „Doktor Stęgliński”.

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI”.
 Sobota, 19 b. m., o godzinie 4 po południu: „Targ na dziewczęta”; wieczorem o godzinie 8: „Sybilla”.
 Niedziela, 20 b. m., o godzinie 4 po południu: „Targ na dziewczęta”; wieczorem o godzinie 8: „Sybilla”.

Z kraju

OTWARCIE PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU WYCHOWANIA FIZYCZNEGO. Z Warszawy donoszą: W auli uniwersytetu warszawskiego odbyło się uroczyste otwarcie państwowego instytutu wychowania fizycznego, powołanego dla kształcenia nauczycieli ćwiczeń cielesnych w szkołach. Otwarcia instytutu imieniem ministerstwa oświaty dokonał nauczelnik wydziału higieny, dr Koczyński. Odczyt o nauczaniu ćwiczeń cielesnych wygłosił rektor, dr Zawadzki, zaś docent uniwersytetu, dr Popiełowski, rozpoczął wykłady prelekcją o porażeniu znajomości fizjologii przy nauczaniu wychowania fizycznego. Na wykłady zapisało się 70 osób, w tym 32 kobiety. Trzydziestu czterech nauczycieli uropowało na kurs ministerstwa oświaty. Program nauki jest dwuletni.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES GÓRNICZY. Międzynarodowy komitet górników, zbrany w Brukseli pod przewodnictwem Herberta Smitha, postanowił, że międzynarodowy kongres górniczy w roku 1926 odbędzie się dnia 29 sierpnia albo w Polsce, albo we Francji.

ZJAZD POLSKICH INŻYNIERÓW KOLEJOWYCH W GDANSKU. W Gdańsku odbył się w tych dniach zjazd polskich inżynierów kolejowych. Na zjazd przybyło 250 inżynierów, oraz 70 gości. Obrady zajął inżynier Stanisław Stożmann, prezes komitetu zjazdowego. Przewodniczącym obrano prezesa stanisławowskiej dyrekcji kolejowej, inżyniera Stanisława Wiktora, wiceprezesa zostali: prof. Wasilutowski z Warszawy, inżynier Ruciński z Katowic, wiceprezes dyrekcji kolejowej w Gdańsku Jedrzejewicz i inżynier Rutkiewicz z Gdańska. Po odczytaniu życzeń ministra kolei, od politechniki warszawskiej i Towarzystwa Politechnicznego, przystąpiono do referatów. Wygłoszono szereg referatów, między innymi dr. Korzona, oraz sprawozdanie inżyniera Pawłowskiego z międzynarodowego kongresu kolejowego w Londynie.

OTWARCIE KURSU ASPIRANTÓW KOLEJOWYCH. Z Gdańska donoszą 17 b. m.: Wczoraj odbyło się otwarcie III kursu aspirantów ruchu dyrekcyjnego kolejowej gdańskiej. Ministra kolei reprezentował dyrektor departamentu, Czap, oraz nauczelnik wydziału, Jan Katołowski. Kurs trwać będzie 10 miesięcy.

OBFITY URODZAJ ŚLIWEK NA POMORZU. Jak donoszą z Grudziąza, wszelkie gatunki śliwek, a zwłaszcza węgierski, obrodziły w obecnym roku obficie. Podaż jest wielka. Część zbioru idzie na wywóz i to drogą wodną do Gdańska. Wskutek zamknięcia granic, ustał eksport tego owocu do Niemiec, dokąd sprowadzono go wagonowo.

AWANTURA PRZED PAWILONEM SOWIECKIM NA TARGACH WSCHODNICH. Onegdaj wieczorem o godzinie 5 plac Targów Wschodnich przed pawilonem sowieckim był widownią zajęcia, wywołanego przez b. oficerów rosyjskich, pik. Włodzimierza Korczakowa, pik. Teodora Aleksandrowicza, b. kadeta i agenta ochrony, Edmunda Grabowskiego i Matyja Sewelwa. Wymienieni, z których dwaj wystawiali swoje towary na Targach, zbliżyli się nagle do maszyn i zderzyli z nich czerwone płótna z emblematami sowieckimi i podarli je w strzępy. Dwaj posterunkowi, którzy stali przed wejściem do pawilonu sowieckiego na straży, usiłowali przeszkodzić tej demonstracji, z powodu jednak przewagi demonstrantów, znajdujących się w stanie podniecenia, nie zdołali jej zapobiec. Policja aresztowała sprawców, którzy zbiegli po czynie. W komisariacie uznali, że zarzuceni przed pawilonem sowieckim i obradowi, przedstawiającemu globus, złany krwią i opatrzoną w śnieg bolszewicki.

KRWAWA WALKI POLICJI Z APASZAMI WE LWOWIE. Na Jałowcu (lwowskim) rozegrała się krowa scena. Posterunkowi stoczyli walkę z groźnym apaszem, Wiktoorem Mazurkiem. Wywołał on awanturę w restauracji Mechla Sona i wraz z drugim apaszem Demezyszymem spłądowali szynk. Policja po ciężkiej i krwawej walce ubezwładniła apaszów. Zamknięto ich w areszcie gminnym w Krzyżowcach, jednak w nocy Mazurek wyłamał kratę okienną i zbiegł. Pościg nie wydat rezultatów.

WSTRZYMANIE RUCHU KOLEJOWEGO. Z dniem 24 b. m. wstrzymano aż do odwołania ruch pociągów towarowych na odcinku Tarnopol-Podwołoczyska i Wołoczyska. Nastąpiło to z powodu przebudowy mostu. Komunikacja na tym odcinku odbywać się będzie z przesiadaniami. — Przewóz bagażu i przesyłek nadzwyczajnych dopuszczony jest w tym czasie tylko do Tarnopola, względnie ze strony Podwołoczysk do Borków Wielkich.

OTWARCIE SEZONU TEATRALNEGO W KATOWICACH odbyło się 15 b. m. w sposób uroczysty. Inauguracyjne przedstawienie „Judaska” Rostrowskiego poprzedziło przemówienie prezesa Towarzystwa przyjaciół teatru, p. Miedniaka.

WYROK ŚMIERCI. Franciszek Olejan, zarobnik w Pruchniku, zasądzony został przez trybunał sądu przysięgłych w Przemyslu na karę śmierci za zastrzelenie z rewolweru Karola Kordasińskiego w Rącznie, pow. Pruchnik. Przyczyną śmierci był spór o spadek.

UPARTA SAMOBÓJCZYNI. W Kamieniu koło Bielska rzuciła się do studni w celu pozbycia się życia niejaka Cieslarówna, 19 lat licząca dziewczyna. Niebawem jednak zbiegła się sąsiedzi i po wielkich wysiłkach zdołali wyciągnąć żywą ze studni. Nie ramięjąc się wiele, wpadła Cieslarówna do domu i, porwawszy leżącą na stole noż, przecięła sobie żyły. Zawiadomione o wypadku pogotowie ratunkowe zjawilo się na miejscu, lecz wszelkie pomoc okazała się zbyteczną, ponieważ w chwili później dziewczyna wyzionęła krew z nadmiernego upływu krwi.

Ze świata

LEON FALL. Zmarł, jak donosiliśmy, w Wiedniu w 54 roku życia Leon Fall, był jednym z tych nowszych operetkowych twórców, którzy komponują dla teatru, a nie dla innych miejsc rytmicznych. Był bowiem prawdziwie utalentowanym i wyjątkowo muzykalnym o dużej inwencji melodyjnej, którą wykazał również w utworach niestrainnych jak n. p. ten (tak miły nawet polskiemu uchu polonez „Wiatry”, przez wielu uważany za dzieło polskiego kompozytora.

Miał przytem wrażliwość w wyznaczaniu orkiestralnej barwy, którą umiejętnie włądzał w momentach nastrojowych swoich licznych operetek, z których wiele i u nas cieszyło się znacznym powodzeniem, jak n. p. „Róża Stambułu” i „Książeczka dolarów”.

POŻAR STADJONU. „Telegraphen Company” donosi z Rzymu: W stadionie wybudził wczoraj wieczorem nagły pożar, który szczególnie szalał na scenie, tak, że cała scenografia, przeznaczona dla rzymskich widowisk pasyjnych, padła ofiarą płomieni.

WIELKA DEFRAUDACJA W REWLU. Według wiadomości, nadeszłych z Rewla, opinia publiczna poruszona jest tam do głębi wielką defraudacją, jaką popełnił sekretarz państwowego komitetu gieldowego. Sekretarz ów zabrał 600 tysięcy marek estońskich, poczem ułotnił się za granicę.

DEKORACJA ADMIRAŁA TOGO. Z Tokio donoszą, że poseł polski, p. Patek, dokonał dekoracji admirała Togo orderem Polski Odrodzonej I klasy. Uroczystość ta odbyła się w mieszkaniu prywatnym marszałka z udziałem członków poselstwa i polskiego attaché wojskowego, podpułkownika sztabu generalnego, Jędrzejewicza. Admirał Togo, zwycięzca pod Cuszim, jest czczonej powszechnie w Japonii, jako bohater narodowy.

OLBRZYME POWODZIE. Z wyspy Formozy donoszą, że wczoraj w mieście Kihung nastąpiła katastrofa powodziowa. Setki domów stoi pod wodą. Połączenia telefoniczne i telegraficzne są zerwane. Szereg mostów jest zniszczonych.

UROCZYŚCIE POLSKICH ŻOŁNIERZY W AMERYCE. Amerykański „Telegram Codzienny” z 19 sierpnia opisuje widłą uroczystość poświęcenia sztabów weteranów armii polskiej w Passaic (N. Jork). W uroczystości wzięły udział tysięczne rzesze Polonii miejscowej i okolicznej, konsul Gruska, przedstawiciele armii: francuskiej, amerykańskiej, prasy, instytucji i t. d. Równocześnie odbył się tam zjazd weteranów armii polskiej.

MILJON DZIECI SZKOLNYCH. Nowy Jork obchodził uroczyste otwarcie nowego roku szkolnego. Przy tej okazji stwierdzono, że w mieście tem uczęszcza do szkół wszelkiego typu milion dzieci pięcioboja.

Ustawa o przysposobieniu wojskowem

Na wczorajszym posiedzeniu uchwalila Rada ministrów ustawę o obowiązku wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego w szkołach. Do ćwiczeń będą obowiązani uczniowie szkół i młodzież, pracująca zawodowo.

Ponieważ projekt ustawy ma jeszcze długą drogę do przebycia przez ciała ustawodawcze, a chodzi o to, aby prace mogły być już w październiku br. rozpoczęte, rozpocznie swoją działalność Rada Naczelna wychowania fizycznego, która w tym roku prowadzi naukę wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

Sprawy sądowe

DRUGI DZIEŃ ROZPRAWY O NADUŻYCIE WŁADZY URZĘDOWEJ NA POCZCIE KRAKOWIEJ NR. 2.

Przy dzisiejszej rozprawie przed Trybunałem sąd. nadużycie władzy urzędowej znawcą świadkowie oraz znawca z ramienia władz pocztowych.

Insp. Dubes przedstawił przebieg i wyniki dochodzeń administracyjnych, w toku których oskarżeni z wyjątkiem of. Stropy, do malwersacji z paczką w styczniu br. się przyznali. — Natomiast oficiel Stropa od pierwszej chwili utrzymywał, że jest niewinny.

Następnie manipulacje słowe wyjaśnił sądziom insp. cłowy Grzeźulek. W danym przypadku skarb państwa przez usunięcie paczki od oclenia miał ponieść szkodę w kwocie 473 zł 80 gr. Natomiast przy wykazaniu proweniencji jej jedwabiu szkoda ta byłaby niższa o 30 proc.

Wkońcu st. insp. pocztowy Sanojca wyjaśnił agendy w urzędzie Nr. 2, przeciążenie personelu, brak odpowiednich ubikacji do urzędowania. Wedle dochodzeń pocztowych i administracyjnych nie można, zdaniem świadka, twierdzić z całą dokładnością, że oskarżeni istotnie już w grudniu 1924 r. dopuścili się jakichś karygodnych malwersacji, a w szczególności usunięcia przesyłki, gdyż niema na to żadnych dowodów ani śladów.

Skarb państwa ma zabezpieczenie szkody na zakwestjonowanym jedwabiu.

Następnie przewodniczący s. s. o. Morus przystąpił do odczytania aktów przez prokuratora zawnioskowanych.

Po zamknięciu postępowania, dowodowego postawiono ławie przysięgłych pytania słowne w kierunku zbrodni nadużycia władzy urzędowej i współwiny w tej zbrodni w paragr. 101, 103 i paragr. 5 u. k.

MILJONOWY PROCES.

Donieśliśmy w swoim czasie o milionowym procesie wytoczonym w maju br. przez hr. Lasocką i br. Brunicką księżm Kazimierzowi i Andrzejowi Lubomirskim o zapłatę zwaloryzo-

Min. Skrzyński zadowolony z konferencji z Briandem i Chamberlainem

(Telegram własny „Nowej Reformy”).

Paryż, 18 września. Minister Skrzyński wyjechał wczoraj do Warszawy.

„Petit Parisien” dowiaduje się, że minister Skrzyński jest z konferencji, jakie odbył z Briandem i Chamberlainem w Genewie i Pa-

Pogłoska o zawarciu konwencji sowieckiej z Francją i Polską

Skrzyński pośrednikiem w sprawie długów między Moskwą a Paryżem

Berlin, 18 września (PAT). Pewien francuski dziennik finansowy ogłasza — jak o tem donosi „Deutsche Zeitung” z Paryża — informację z Moskwy o planowanej wizycie Cziczierina w Warszawie. Dziennik sądzi, że Cziczierin nosi się z zamiarem rozwiązania umowy z Niemcami, zawartej w Rapallo i doprowadzenia do umowy z Polską i Francją. Polski minister spraw zagranicznych Skrzyński miał wczoraj na Quai d’Orsay poruszyć także kwestję swego warszawskiego spotkania z Cziczierinem. Wreszcie przypuszcza dziennik, że Cziczierin pragnie za

Zagadkowość podróży Cziczierina po Europie

(Telegram własny „Nowej Reformy”).

Paryż, 18 września. „Echo de Paris” zamieszcza alarmujący artykuł o zagadkowości podróży Cziczierina po Europie.

Painlevé uzależnił swoje dalsze rządy od stanowiska socjalistów

Paryż, 18 września (AW). Herriot, wezwany telefonicznie przez Painlevégo, odbył z nim dłuższe narady. Tematem tych narad była sytuacja polityczna, a zwłaszcza kwestja, jakie stanowisko zajmie wobec rządu kongres Rad socjalistycznych, który ma się zebrać w pa-

Utożone przesilenie w gabinecie Rzeszy niemieckiej

W ciągu 8 dni Luther padnie?

Berlin, 18 września (PAT). Rezolucja drezdeńska niemieckich narodowców przeciwko pakietowi gwarancyjnemu jest przedmiotem żywej dyskusji w prasie. „Vorwärts” sądzi, że gabinet niemiecki znajduje się w stanie poważnego przesilenia, które tylko dla tego się nie ujawnia,

Propagandowa podróż h. kronprynza po Prusach Wschodnich

Gdańsk, 18 września (PAT). Podróż bylego niemieckiego następcy tronu ks. Wilhelma po Prusach Wschodnich przybera coraz wyraźniej charakter celowej manifestacji na rzecz monarchii i dynastji Hohenzollernów. We wszystkich miejscowościach, do których książę Wilhelm przybywa, odbywają się przy dźwiękach muzyki parady rozlicznych związków wojskowych i monarchistycznych, urządzone przez „Stahlhelm” przy udziale wiecioletycznych tłumów. Książę towarzyszy w podróży żoną i dwóm najstarszym synów. Książę występuje wszędzie w mundurze huzarów nie istniejącej dzisiaj przyboocznej gwardji cesarskiej. Prasa wschodnio-pruska wita go jako przedstawiciela dawnego potężnego cesarstwa niemieckiego i wodza z czasów wojny.

Wielki strajk murarzy w Australji

Melbourne, 18 września (PAT). Na 33 statkach, stojących na kotwicy w portach australijskich, wybuchł strajk żałogi.

Dział ekonomiczny Złoty w kraju i zagranicą

Kraków, 18 września.

Zarówno w kraju jak i zagranicą kurs złotego nie podlegał w dniu wczorajszym żadnym większym wahanom, które możnaby brać pod uwagę. Na krajowych targach pieniężnych daje się zauważyć dość znaczna podaż dolarów, spowodowana podobno przywozem wielkiej ilości dolarów z Niemiec, którzy mają się liczyć z rychłą zwyżką złotego, spowodowaną przypuszczalnym zawarciem prowizjornik handlowego z Niemcami. Jednakże polskie kolo gospodarze wywołują sztuczną zwyżkę dolara specjalnie na giełdzie praskiej, gdzie placą nawet premje za uzyskanie efektywnych not dolarowych. Premje te dochodzą nieraz do 1 pro mille. W kraju notowano kurs dolara na poziomie 6.20—6.25. W Zurychu kurs złotego prawie bez zmiany 87—87.50. W Pradze transakcyj dokonywano po kursie 5.74, dewizy notakwy 571—577, banknoty 562—566. W Gdańsku kurs złotego wynosił 89 i 3/4. W Nowym Jorku bez zmiany 18.50, w Berlinie 70.82—71.18, w Wiedniu 119.75.

Represje czeskie przeciw Polsce

Z Pragi donoszą: „Tribuna” donosi, że czeskie kolo przemyslowe domagają się od rządu energicznych represji przeciwko Polsce z powodu ostatnich zarządzeń, przynoszących eksportowemu przemysłowi czeskiemu wielką szkodę. W kołach rządowych odbędzie się narada, mająca na celu stanowczą interwencję u rządu warszawskiego w tej sprawie.

Dziennik pisze dalej, że dotychczasowe doświadczenia w zakresie polityczno-handlowych stosunków między Polską a Czechami zdają się wskazywać na to, że jest wątpliwem, czy spór ten da się załatwić pokojowo. Wszystkie bowiem starania przemyslowców czeskich, zmie-

Tallin, 18 września. Estoński minister spraw zagranicznych Pusta podał się do dymisji.

rzające do normalnego uregulowania stosunków handlowych z Polską pozostały dotąd bez wyników. „Tribuna” stwierdza dalej, że nacisk czeskich eksporterów na rząd staje się coraz silniejszy, w następstwie czego możnaby liczyć z zastanowieniem importu węgla polskiego do Czech.

Powrót Japonji do waluty złotej

Tokio, 18 września (PAT). W następnym tygodniu zostanie uczyniony pierwszy krok w kierunku powrotu Japonji do waluty złotej 4 milj. jen złotych wysłał bank japoński związkowemu bankowi rezerwowemu w Nowym Jorku.

WYSTAWA W PALESTYNI. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie donosi, że w czasie od 4 października do 7 listopada b. r. odbędzie się w Tel-Awiv w Palestynie wystawa międzynarodowa o charakterze przemysłowo-handlowo-rozbiurczym. Dla bliźszego porozumienia się w celu wzięcia udziału w tej wystawie, należy zwracać się do komitetu wystawy (Palestine Near East Exhibition and Fair 1925, Tel-Awiv).

PRZEKRYCIE DOLARÓW DO POLSKI. Jak z Wiednia donoszą, skreślono 16 b. m. z wykazu austriackiego Banku Narodowego kurs dolara z powodu braku tej waluty amerykańskiej. Brak ten okazał się po przybyciu Heziyoch przemyślników z Polski, którzy masowo wykupili dolary i przetrzynili do Polski.

Djarzusz ekonomiczny

— Wzór listu zastawnego państwowego Banku rolnego oraz przepisy o emisji tych listów przy udzielaniu pożyczek długoterminowych, zatwierdził minister skarbu. Listy te zostaną użyte na refinansowanie akcji parcelacyjnej.

— Nowe zarządzenia w sprawie kontyngentu czeskich towarów, dopuszczonych do importu, wydadzą opiski wskutek interwencji rządu czesko-słowackiego.

— Zgodę na przywóz kontyngentu węgierskich towarów uzależnił rząd polski wskutek starań węgierskich eksporterów. Wina węgierskie, przetwory rybne, papryka i t. d., mogą być przywożone do Polski w nieograniczonej ilości.

— Wysokość stawek waluty eksportowej przy wystawianiu zaświadczeń walutowych na eksport zboża, obniżona została za 100 kilogramów pszenicy na 450 dolarów amerykańskich, zaś za 100 kilogramów żyta i jęczmienia na 350 dolarów amerykańskich.

— Nadzwyczajne zebranie Towarzystwa komunikacji lotniczej Europa—Union odbyło się 8 bm. w Dreźnie. Jest to pierwsze wielkie Towarzystwo komunikacji lotniczej obejmujące 15 poszczególnych towarzystw, dążące do zmonopolizowania komunikacji lotniczej.

DZIAŁ GIEŁDOWY

Kraków, 18 września.

Dzień przedświąteczny odbił się znaczenie na dzisiejsze zebranie giełdowe. Zapanowała ogólna niechęć do robotnia transakcyj i to też nie doszło do żadnych notowań kursowych. Tendencja niezmienną.

Na giełdzie zastój.

W walutach i dewizach sytuacja niezmienną. Na giełdzie oficjalnej nie robotnia.

Dolar gotówkowy placono 6.35—6.40.

Papiery dywidendowe w Warszawie

z dnia 18 września 1925 r.

AKCJE:	W złotych Transakcje
Bank Handlowy	8 00
Bank Zw. Sp. Zar.	6 00
Parowozy	0 25
Starachowice	1 00
Zieloniewski	10 20
Zyrardów	5 50
Kaberbusch	4 65

Zurych, 18 września. (PAT). Zamknięcie giełdy. Paryż 24.45, Londyn 25.11, Nowy Jork 5.18, Belgja 22.75, Włochy 21.80, Hiszpanja 74.90, Holandia 208 1/2, Berlin 123.3, Wiedeń 78, Sztokholm 139, Oslo 109, Kopenhaga 126, Sofja 3.75, Praga 15.85, Warszawa 86.00, Budapeszt 0.72 1/2, Białogród 9.20, Ateny 7.50, Konstantynopol 2.94, Bukareszt 2.45, Helsingfors 13.05. Tendencja spokojna.

Wiedeń, 18 września. (Początkowe kursa papierów polskich w tysiącach koron): Bank hipoteczny 5, Siersza Górnica 32, Silesia 8, Fanto 190, Nafta 110, Schodnica 131, Karpaty 141. Tendencja spokojna.

Po zamknięciu kroniki

ZEBRANIA KONTROLNE. W najbliższym czasie będą przeprowadzone raporty i zebrania kontrolne:

- 1) Oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia z roczników: 1901, 1897, 1895, 1881 i 1875, oraz z poprzednich urodzonych w latach: 1900, 1899 i 1894 tych, którzy w roku bieżącym nie odbyli ćwiczeń wojskowych.
- 2) Szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią roczników: 1901, 1897, 1896, 1895 i 1890, oraz z roczników 1900 i 1899, należących do pospolitego ruszenia z bronią i tych, którzy w roku bieżącym nie odbyli ćwiczeń wojskowych.

Raporty kontrolne odbędą się dnia 4 listopada b. r., zaś zebrania kontrolne w czasie od 15 października do 15 grudnia b. r. Bliższe szczegóły i kolejność stawianictwa zostaną ogłoszone afiszami.

JUBILEUSZ L. SOLSKIEGO. Warszawski komitet jubileuszowy 50-letniej pracy scenicznej Ludw. Solskiego uchwalił onegdaj następujący:

- 1) zwykłe uroczystości jubileuszowe w podcazas premiery „Hetmana Żółkiewskiego” a. Broniewski;
- 2) uczta, zorganizowana przez Z. A. S. P. w skromniejszym zakresie;
- 3) wybicie medalu na cześć jublita (złoty medal otrzyma p. L. Solski, brązowe będą sprzedawane);
- 4) wydanie broszury, ilustrowanej o działalności Solskiego (koszta pokrywa anonimowy ofiarodawca).

Magistrat uchwalił ofiarować jubilatowi pełny dochód z pierwszego przedstawienia „Hetmana Żółkiewskiego”, przyczem postanowiono bezpłatne bilety radnym posłać na drugie przedstawienie.

